

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési arak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	50	Fél évre	80
Fél évre	25	Negyed évre	40
Negyed évre	12	Egy nóra	70
Egy nóra	6	Egyesszám ára	4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többszoros megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Az ujoncz létszám emelés tilalomfái.

III. A honvédelem.

A kik netalán úgy okoskodnak, hogy a honvédelem fogalma benne van a nagyhatalmi állás fogalmában, mert a nagy hatalmi állás még több katonát kíván s ez bennünket annál biztosabban megvéd: erősen csatlakoznak.

A honvédelem mint eszköz, más és magasabb cél nem ösmérhet nemzeti létünk biztosításánál, fentartásánál.

A nagy hatalmi ábránd azonban nem eszköz a haza oltalmára, sőt inkább öncél, mely fentebbiek szerint képes a maga önző érdekében a nemzeti létet is kockára teüni, megrendíteni.

A nagy hatalmi ábránd, viszketeg, hóbort vagy minek nevezik, olyan, mint a mesebeli békában az ökör terjedelme utáni vágy; fölfuvalkodás az ösmertető jele s kipukkanás a vége.

Itt már a nagyhatalmi vagy egyenesen megölő gyilkosa a nemzeti létnek. Valósággal azt kívánja nemzetünk, hogy ellenséges nagy hatalom javára áldozza vagyonát s vérét, támaszsza föl újra a janicsárok fogalmát oly módosítással, hogy míg a törökök erővel rabolták el a zsengekoru magyar fiukat, kikből aztán ellenünk a legvittezebb harcosokat nevelték, addig mi önmagunk szavazzuk meg a janicsárokat nemzeti fennmaradásunk rovására.

Azokról, kik évről-évre a háboru rémével ijesztgetve, folyton emésztöbbször áldozatokra sarkalják a nemzetet, egy másik mese jut eszembe. Malaczaival a vaddisznó ugyanazon fának a tövében, odvában lakott, melynek közepén a róka tanyázott s tetején a sas fészkelte fiaival. A róka föllátogatott a sashoz; előadta, hogy a disznó vesztökre tör, kitorja a fa tövét. A disznót pedig elremitette, hogy a sas elakarja rabolni a malaczkokat; ott ne hagyja hát öket. Sas és disznó otthon őrizte kicsinyeit étlen-szomjan, míg mind elpusztulva, a ravasz rókának könnyü martalékul szolgáltak.

A vér és pénz adónövelesnek éppen ilyen rémitge-

tés az eszközes harc nélkül elpusztulás az eredménye.

A honvédelemnek nem szabad ilyen utakon járnia. Kinélnie kell a nemzet erőit.

Tudnia kell, hogy az a bajvivó, ki eszeveszette hadonáz s vagdalkozik; csakhamar kimerülésnek, legyőzetésnek lesz prédája. A nemzetnek sem szabad magát a képzelte veszély idején kimerítenie, sőt inkább erőit a valódi megpróbáltatás óráira kell fentartania.

És nem szabad megfeleledkeznie több száz éves tanítómesterünkről, a történelemtől sem. Dinasztiánk mindenkor elkövetett minden lehetö hatalmának korlátlaná tétele végett. E természetéről nem mondhatott le, mint a tenger se mond le a dagályról. Jusson eszünkbe, hogy midön változás állott be egy egy uralkodónk személyében; a könny és vérözönnek oka többnyire az volt, hogy a megkoronázás s az alkotmányos eskü a hatalom gépezetének e kerékkötöje nem következett el együtt s egyszerre a legföbbször haduri gyepölnek kézbe vételéről. Ovakodjunk tehát attól, hogy szeretlenül fokozzuk a netalán féktelenné válható hatalom erejét, magunkat pedig kifosszuk mindenünköt.

De a józanul érett honvédelem szempontjából nem elég csupán arra szoritkozunk, hogy a pénz és veradó fokozását meggátoljuk. A nemzetnek máris pihenésre, erögyűjtésre, vérözösebei bekötözésére van szüksége. Ha tehát új ágyukra kérnek tölünk áldozatot: el ne engedjük a szolgálat 3 évének kettöre való leszállítását s aratás idejére a két éves katonának haza bocsátását. Ezzel minden hadkötelesünk egy évi munkaidöt nyer s az aratással közel másik évnek eredményéről kapja. Növekszik az eltartók, apad az eltartottak száma. Kevesedik a hadügy teher, többet kereshet a nép.

Hogy új áldozatok fejében többi jogainkat is érvényesítsük: ezt ily alakban nem irom alá. Jogainkat nekünk követelnünk kell feltétlenül nélkül, hogy érte újabb bért fizessünk. Követelnünk annál inkább, mert ebben rejlik haderönknek nem holmi 15,000 emberrel való megszáporítása,

hanem a szó legigazibb értelmében való megkészszerzése. Ez az az egyetlen arkanum, melynek alkalmazásba vételével a haderö nem a nemzet rovására kétszerezödik meg, hanem a nemzet idegeit is megacézolja s óriási erőfeszítésekre teszi képessé.

Ez az eszköz nem más, mint az 1867. XII. t.-cz. 28. §-ának becsületes végrehajtása.

Mit mond ez a törvénytörvény szakasz? Azt mondja, hogy „egyrészt a magyar korona országai együtt, másrészt ö felsége többi országai és tartományai együtt úgy tekintessenek, mint két külön s teljesen egyenjogú fél. Következve: a két fél között a közös ügyek kezelésére nézve mellözhetlen föltétel a teljes paritás.”

Ez a paritás eddig csak a papiron volt meg. Mivel azonban a törvénytörvény mellözhetetlen feltételeknek mondja: ez a paritás a valóságban is helyre állítandó. Nevezetesen:

Az elmúlt 35 év alatt az „osztr. magy. Bank“ Bécsben székelte, osztrák érdeket szolgált, németül irt és beszélt. A ránk jövő 35 év alatt a „Magyar osztrák Bank“-nak Budapesten kell székelnie, magyar érdeket szolgálnia, az egész monarchiában 35 éven át kizárólag magyar nyelvet, azontul hasábosan magyar és német nyelvet használnia.

A diplomacia hasonlóul köteles lesz az osztrák fél eddigi törvénybe ütközö előnyeinek ellensúlyozásául Budapestre költözni, kizárólag magyar egyéneket alkalmazni s teljesen magyarra válni, most már a fösulnyt a magyar érdekekre fektetni, még czimerében is teljesen át alakulni.

Közös hadsereg említve sincs a törvényben, csak együttes védelem s közös biztosság; a magyar hadsereg pedig több helyen létezik a törvényben, a papiron. Mindazáltal a valóságban megfordítva volt a dolog: magyar hadsereg nem létezett, ellenben „közös hadsereg“ néven német vagy osztrák hadsereg létezett s létezik 35 év óta.

A paritás helyreállításául 1903-tól fogva a közös hadügyminisztérium, a fegyvergyárak s minden katonai intézmény Budapestre illetve Magyarországra költözik, a hadseregben s minden hadi intézményben hivatalos szolgálati

és vezényleti nyelvként a monarchia területén a magyar nyelvet alkalmazza, az ezredeket magyar nemzeti színű zászlóval, czimerrel látja el, minden szükségletét köteles a magyar ipar utján beszerezni, minden nem magyar ajku ifju vagy magyarul teszi a tisztvi vizsgát, vagy bukik s három évig szolgál.

Megfelelően kebeleztetik be Magyarországra s magyarosittatják a közös külügyi s pénzügyi miniszterium.

Szóval: a mi közös intézmény 35 évig német volt s Ausztriában lakott, a következő 35 éven át hamisítatlan szinmagyarrá válják.

Főképen pedig a magyar udvartartás, mely nem is közös, hanem tiszta magyar ügy, jogaiba visszahelyeztetik. A magyar uralkodó ezentúl Bécsben lesz vendég. Budapesten lesz ott-honn, valamint eddig a magyar civilizistát is Ausztriában költötte el, ezentúl az osztrák civilizistát is nálunk költi el.

Ha aztán ekként helyre áll a paritás egyensulya: majd lesz munka is, kereset is, betevő falatis.

Hamvaiból föltámad a magyar erő, vitézség, bátorság, lelkesedés és hazaszeretet s ily erkölcsi tulajdonnal ékesítve félelmes hatalommá válik a magyar hadsereg, mely a magyarkirály trónját megvédi a fél világ ellen.

De ha nincs s nem lesz paritás, ha nincs aki a törvényt tisztelje: akkor ne szavazzunk meg többé semmit. Az 1867. XII. t. cz. 12. § a szerint «a magyar hadseregnek időnkénti kiegészítését s az ujonczok megajánlásának jogát, a megajánlás föltételeinek és a szolgálati időnek meghatározását... az ország magának tartja fenn.» Jogunk van tehát a feltételek megszabásához.

Hogy azonban képviselőházunk e hazafias kötelessége teljesítésében kellő támaszt nyerjen, az egyes törvényhatóságoknak ideje korán s kivétel nélkül meg kell nyilatkozniok.

Üdvözlöm Debreczen szab. kir. város bizottsági közgyűlését, mely Nov. 26-án elhatározta parlamentünknek az iránti megkeresését, hogy az újabb vér és pénz áldozatot mint a nemzet fennállása elleni merényletet tagadja meg. Csak aztán nekesséka kérvénynek felterjesztése!

Márton Imre.

A Székelyföldről.

Azt mondja a székely szállóige: Baj van Köpeczen!

A midőn ez a szállóige született — a mi nem is olyan régen volt, mert 1849. tavaszán keletkezett, amikor is Háromszék vármegye egyik kies és vadregényes vidékének — Erdővidéknek — Köpecz nevű tiszta

székely községét a kedves (?) oláh testvérek teljesen felpörkölték s lakossainak nagyrészt legyilkolták, kik közül alig maradt egykét hirmondó, s ezek egyike az épen másnap S. Sztgyörgyön összeült megyegyűlésre e szavakkal toppantott be: B a j v a n K ö p e c z e n !

Azóta e szálló-igét használja a székely, ha valami veszedelemnek a szelet érzi.

A mikor e sokat jelentő szállóige született, nagyon, de nagyon szomorú napokra virradtak székely testvéreink és mindazoknak daczára nem estek kétségbe, mert látható ellenséggel kellett a küzdelmet felvenniök s hogy minő eredménnyel tették, azt szükség-telen elmondani, hisz hiven feljegyezte azt a történelem, melynek aranybetűi maradvánnyá tették a székely nemzet híret, nevét.

Ma már ismét hangzik a vészkiáltás: Baj van Köpeczen, s bár a vészkiáltást nem kíséri a legyilkoltak halálhörgése és a füstölő romok közül nem hallatszik a minden emberi érzésből kivetkőzött martalócz oláhság diadalmát hirdető rivalgása, mégis mintha rémesebben hangzanék ma, mint 53 évvel ezelőtt. Rémebben hangzik a vészkiáltás, mert ma is élet-halál harcot viv ugyan, de a látható ellenségek, a szász és oláh nemzetiségnek, a székelység tönkretételére irányuló aknamunkái ellen védekezni és azt a földet, melyen csaknem másfél ezred év óta él, s melyet a történelem tanúsága szerint ugyszólván testével védett, megtartani képtelen.

Már csaknem hallani lehet a székelység védelme alatt megerősödött különböző nemzetiségek diadalmát hirdető rivalgást, mely ha bekövetkezik, a magyar állam leg-erősebb támasza semmisül meg.

Soha sem volt oly igaz e szálló-ige: baj van Köpeczen, mint ma, mert ma nem a nyers erő küzd élet halál harcot a nyers erő ellen, hanem az ennél is hatalmasabb — a pénz. S fájdalom az egyebekben is szűkölködő székelységnek épen a pénzből van legkevésbé.

E hó 20-án fog a székelység menekülést kereső küldötte a „Székely Bazar“ képeben a nagy magyar társadalom leggazdagabb fészkeiben e szavakkal beköszönteni: baj van Köpeczen.

Megtépetten ugyan, de azért tetzesztes alakban jelenik meg előttünk a székelység hirnöke, melynek gondterhes és verejtékes homlokáról azonban leolvashatjuk azt, hogy csakugyan baj van Köpeczen, mert tisztességes munkájával sem tudja a mindennapit biztosítani s már-már ahok kell nyulnia, mely előtte mindig a legszentebb volt földjéhez.

Fogadjuk szeretettel e küldöttet s panasza szavai netaláljanak siket fülekre; a munkás kezek magyar anyagból, magyaros izléssel és kivitellel készített hasznos tárgyainak értékesítése által, mely nem csak minőség, hanem olcsóság tekintetében is páratlanak, adjunk alkalmat arra, hogy e jó ravaló, szorgalmas nép, ott a délkeleti Karpatok alatt ismét megerősöbülhessék és felvehesse az idegen nemzetiségekkel szemben a küzdelmet.

Nem kegyelem fillérekét jön koldulni a székelység küldötte, hanem azon tisztességes kereseti forrását képező tárgyait ismerteti meg és akarja értékesíteni, melyek minden magyar családban joggal követelnek maguknak már magyaros voltuknál fogva is helyet.

Siess magyar társadalom e munkás nép megmentésére, mert hisszük, sőt tudjuk, hogy te is érzed, tudod azt, mit a szálló ige mond:

B a j v a n K ö p e c z e n .

Vanisa György.

A legmagyarabb magyarról.*)

Irta: dr. Kardos Samu.

Fadrusz mester érczbe öntötte, beláthatatlan időkre megörökítette azt a Wesselényit, ki nem tekint gőgös arczczal dolyfős szivvel nádor ősére, de szelid, biztató arczczal közeledik a nép egyszerű gyermekéhez, a 333 esztendeig tartó szolgaság és röghöz kötöttség daczára földesurára szeretettel és bizalommal feltekintő magyar paraszthoz.

De én azt akarom, hogy az en fiaim és unokáim és velők a legkésőbbi nemze ék ne csak ezt a Wesselényit ösmerje es bámulja, szeresse és csodálja, hanem azt akarom, hogy a tanulni és okulni vagyó, minálunk boldogabb és hálásabb nemzedék azt a Wesselényit is ismerje, ki 6 éves korában szörén üi meg a szilaj arab mént; ki 7 éves korában atyja lába előtt guggolva hajnalhasadtáig meghatottan hallgatja dicső apja s ez őt meglátogató nagy Kazinczy Kuffstein varában való szenvedéseit; azt akarom, hogy a késő nemzedék tudja, hogy ki volt az a kilencz éves gyermek, aki mikor gróf Tholdalagi főispán 1805-ben, a szenvedélye által önmagáról megfeledkezett öreg Wesselényit a gyülesteremből nem akarja engedni távozni, kardot ránt kölyök ember letére a két országban rettegett hős apja védelmére; azt akarom, hogy tudja, ki volt az a 13 éves fiu, kitapja 1809-ban, ő maga súlyos betegségben feküdvén, a nemzeti sergek kapitányává nevez ki s ki Nagykarolyban a több száz főből álló nemesi bándérium élén lóháton jelenik meg Esteri Ferdinánd Miksa főherczeg előtt és okosságával, ügyességével, lótermettségevel bamulatra ejti a kipróbált katonákat; azt akarom, hogy tudja, ki volt az a csodás lelkű itju, ki mikor 1815-ben feketehimlőben elbunyt tanítója és mestere ifj. Pataki Mózes, nem törődve hatóságai tilalommal, sem családi előítélettel, drága halottja kihült porrait kocsira rakatja, 40 fegyveres cseléddel vesz maga mellé, úgy viteti éjnek idején apja után apját, édes anyja után leghűbb gondozóját és barátját, Kolozsvárról Zsibóra, és a szegény, az igénytelen reformatus theologust oda temeti a hadadi Wesselényi barok ősi kriptájába.

Igen, azt akarom, hogy tudja ki volt az a férfi, ki mikor 1834. február 11-dikén a kolozsvári nagy piacon a Juhász tanácsos fia erőszakos letartóztatása miatt az összeütközés a deakifjuság és a katonaság között megtörtént, az első sorlövés eldördül és az első sorban álló ifjak közül az egyik halva összerogyott, a további verontást megakadályozandó, a két haragos tábor közzé állott s mint egykor Neptun tritonjával a háborgó vizeket, akként csillapítja le okos szavával, hősi bátorságával az egymásra bősztített elemeket.

Azt akarom, hogy tudja ki volt az a népét forrón szerető gazdag és hatalmas ur, aki oda hagyva ősi sasfészekét, 1834. de-

*) Dr. Kardos Samu ügyvéd, lapunknak is jeles munkatársa, a magyar nemzet egyik legnagyobb és leghatalmasabb reformátorának, báró Wesselényi Miklós életétörténetének a megírásán buvárkodik. Időt, anyagi és erkölcsi áldozatot nem kímélve az ősi levelsházakból gyűjtögeti a gazdag adatokat báró Wesselényi Miklósról, Kossuth Lajos mellő kortársára vonatkozólag, ki a „legmagyarabb magyar“ nevezést érdemelte ki honfitársaitól. Kardos Samu tudományos és hazafias buvárkodása gazdag gyümölcseit több kötetre terjedő nagy műben rendezte sajtó alá, noha a rendelkezésre álló adathalmazból, Wesselényi levelezéseiből, beszédeiből magokból könyvtárra való könyvet lehetne nyomtatni. Dicsőetes munka ez és Kardos Samunak egy nagyobb tanulmányából közöljük a következő érdekes részletet, melyben a szerző azt főti, hogy Wesselényit nemcsak mint nagy hazafit, de mint regényhőszerű páratlan embert is jellemezni fogja.

Szerk.

ezember 9-dikén megjelent barátjával Kölcsey Ferenczel Szatmár megye közgyűlésén, hogy hatalmas szavát a századok óta eltiport, kifosztott, kiszarolt jobbagyság védelmére fölemelje. És akarom, hogy tudja meg azt is, ki volt az a félisten számba menő, az a legendás hős, ki mikor 1838. márczius havában az ősi medréből előtörő Duna vize elnyeléssel és végpusztulással fonyegette Pest városát, mentő gályára kapott, százak életét és vagyonát mentette meg saját élete kockáztatásával és tudja meg azt is, ki adott és gyűjtött tetemes összeget az 1837. május havában fogságra hurcolt Kossuth Lajos szűkölködő családjá számára; és tudja meg, azt is, hogy ki és miért vitta meg Mező-Telegden az osztrák hadseregleghiresebb ezredesével, gróf Wurmb randt Ferenczel, az ország egész figyelmét felkeltő kardpárbaját 1836. április 20-án. És amikor a bénává tett ezredes az osztrákok a hadseregből kidobták, magához vette Zsibóra, ott tartotta és gondozta saját kastélyában.

Nagyon sokat szeretnék még elmondani és a magyar nép lelkébe örök emlékezet és példakép átültetni a nagy Wesselényiről. Szeretném különösen elmondani, hogy ki alapította az első óvodát Zsibón, a földmives iskolát Makfalván, ki teremté ujjá gazdag alapítványával a zilai collégiumot, ki tanította népét selyemtenyészésre, ki épített az éhséges esztendőök bekövetkeztere takarékmagtári a jobbagyok számára, ki szabadította ki az éjnek idején törvény ellenére összefogdosott ujonczkatonákat a felfelé szolgalelkű, lefelé zsarnokszívű hatalom karjai közül, ki ajándékozta meg a Rendeket az első kőszajttal. S még annyi száz és száz dicső, nemes szivreható tett után még azt szeretném elmondani, ki volt az a meggyanusított, az a mellőzött férfiú, kit a gonviselés Sámson erejével, Józua lelkületével áldott meg es szinte praedestinálta arra, hogy népet nem 40 évi bujdosás, de közel negyedszáz évi bujdosás után az ígért földére vezesse, mikor 1848. június 30-án, a radikál körben megjelent s mint egy vak Beleázár a kitörni készülő forradalom viharától megérintett egyéneket okos szavával higgadtságra, megfontolásra intette, azért guny és kacaj lett a jutalom erte.

S még csak azt az egyet szeretném tudni, ki volt az az édes apa, mikor első szülött fiát 1845. december 20-dikán régi kebelbarátja, Ujfalvay Sándor oda vitte a már teljesen vak apához, ez meg is áldotta, de égre emelt tekintettel kérte az Istent, hogy áldása atokká változzék át, ha most keresztelt fia az ősi Wesselényi névre érdemtelen vagy a magyar néphez hűtelen fogna lenni.

Kik pályáztak?

— A városi tiszti állásokra? —

Tegnap délután tölt le a határ-ideje a Debreczen városi tisztiállásokra beadott pályázatoknak. Örömmel jelenthetjük, hogy általános nagy az érdeklődés minden állás iránt és ez a legjobb bizonyossága a városunk értelmi erejének. Ezuttal csupán a pályázók névsorát közöljük. Érdekes névsor ez, mindjárt a polgármesteri állásnál oly kitűnő férfiú nevével kezdődik, mint Kovács Józsefnek a független polgárság által óhajtott polgármester jelöltünknek neve.

Polgármesteri állásra: Kovács József, Komlóssy Arthur.

Főjegyzői állásra: Vecsey Imre, Bészler Károly.

A tanácsnoki állásokra: Vecsey Imre, Bészler Károly, Oláh Károly, Király Gyula, Körner Adolf, Hajdu Gyula, dr. Medgyaszay Miklós, Varga Károly, Szabó Kálmán, Csóka Sámuel, Lovassy Károly, dr. Boldizsár Kálmán, Konez Ákos, Nagy Lajos számtiszt, Csáky János, Udvarhelyi Géza, id. Orosz László ny. pénzügyi titkár, Szabó István, Jeney Miklós, Simonffy Gyula, Bátor Debreczeni Lajos.

A főügyészségre: Ábrahám László, Magoss György dr., Nagy Lajos dr., Nagy Sándor, Varga Lajos dr.

Alügyészségre: Dr. Fejér Ferencz, dr. Magoss György, dr. Szücs Géza, dr. Kovács József (ifjú), dr. Nagy Kálmán, dr. Berger Andor, dr. Bacsó Dezső, dr. Varga Kálmán, dr. Borsovay Jenő, dr. Dóczy Emil, Nagy Sándor, dr. Varga Lajos.

Árvaszéki ülnökségre: dr. Medgyaszay Dezső, Medgyaszay Miklós, Hanke Lajos, Kovács Kálmán, dr. Tóby Elek, Vályi Nagy Gusztáv, Vargha Károly jegyző.

Aljegyzői állásokra: Varga Károly, Szabó Kálmán, Tóby Elek dr., Csóka Sámuel, Dalmy Barna, dr. Tóth Emil, Kovács Kálmán, Szabó István ny. p. ü. titkár, Illésy Gyula, Vályi Nagy Gusztáv, dr. Varga Elemer, dr. Váradi Szabó János, Kun Béla, Rózsá Ernő.

A közgyám állásra: Zoltai Lajos, Fittler Jenő, Medgyesi Lajos, P. Nagy Jenő, Borus Béla, Raics Gyula, Bernát Lajos, Nánassy Miklós, Pap József.

Mátai biztosnak: Farkas Bert, Papp Ferencz adóvégrehajtó.

Házi pénztárnoknak: Máthé Miklós.

Gyámpénztárnoknak: Hanke Lajos, Nánassy Miklós, Dobschorb Nándor.

Adópénztárnoknak: Koszorus Kálmán, Nánassy Miklós, Komáromi Antal, Szentgyörgyi József, Sipos György, Dobschorb Nándor, Mile Pál, Mihályffy Ferencz nyug. vasuti tisztviselő, Horogh János.

Az esetleg megüresedő állásokra: Debreczeni Jenő, ifj. Széll István, Zöld József, Fehér Lajos, Nagy Sándor, Mihalovits Gyula, Haranghy József, Borus Dániel, Rác Géza, Tóth József, Csapó László, Nagy Gyula, Kovács Balint, Kiss Kálmán, Károlyi Ferencz, Szabó Ferencz, Rankay Jenő, Haty Jenő, Juhász József.

Jobb az ellenség . . .

Jobb az ellenség a barátnál,
Sokkal többet gondol velünk.
Még álma is arról szövődik:
Merre járunk, mit művelünk.

Ha eltiport a földi végzet,
Ha testünk és lelkünk beteg:
Szobánkat egy-két jó barátunk
Elvéve látogatja meg.

Ellenségünket valamennyit
Érdekl minden kicsiség,

Egyet köhintünk? A hü lélek
Mind véli: elszólt az ég.

Csak ellenséget, jó teremtm,
Sok ellenséget adj nekem!
Ha fáj az élet: majd vigasztal,
Hogy őket gyönyörködtetem.

Sebestyén diák.

NAPI HIREK.

A szász ujság főszerkesztőjének levele.

Lapunk olvasói emlékezhetnek azon szép, nemes czélu, hazafias testvéri törekvésű cikkekre, mely lapunk 238-dik számában jelent meg „A szászok között” czimen. Ezen nemes törekvésű, testvéri szeretettől fenkölt cikk egy a szászok között élő kiváló magyar vérüktől származik, a ki hazánk ezen előkelő kultur elemével, a protestáns szászszággal oly testvéri és üdvös kapcsolatot akar létesíteni a mi alföldi protestáns szinmagyar elemeink között a „csergyermek” neveltetése útján, a milyen összeköttetés az alföldi magyarság és a szepességek között évszázadok óta áll fent. A tüzhelyeinknél növekedő, cserélt szász és magyar gyermekek midőn emberkört érnek, bizonyosan legőszintébb és legszeretetteljesebb apostolai lesznek a magyar-szász testvériségnek, mely az ellenséges vadáramlatok között győzhetetlen paizsunk lesz, mint volt hajdanta is, mikor őseink egymást megértvén gyarapodtak s nem pusztultak úgy, mint a mai egymás ellen fenekedő utódok. Igazi örömmel jelentjük tehát, hogy a lapunkban fölvetett eszme, mely testvéri karral ölelné együvé legalább a családi tüzhelyek melegénél a magyart és szászt, nem hangzott el pusztába kiáltott szoként. Szép hazánk távoli bércezes és völgyes földjéről, az egyik legszebb erdélyrészi szászvárosból Nagyszébenből, az ottani német napilap főszerkesztőjétől, Neugeboren Emil kartársunktól, tehát illetékes helyről, oly levelet kaptunk, melyet örömmel nevezhetünk a kölcsönös megértés első fecskéjének. Ez a rövid, de megleghangu és becses levél, mely kifogástalan magyar nyelven van írva, így hangzik:

Tisztelt kollega ur!

B. lapjának 238. számában közzétett „A szászok között” cz. jóindulatu és tiszteletreméltó cikkére mindenesetre válaszolni fogunk, mihelyt ráerünk.

Fogadja addig Ön, valamint a cikk névtelen írója őszinte köszönetemet. Ha a magyar sajtó (de meg a szász is! Szerk.) végre az efféle tárgyilagos hanghoz hozzá szoknék, roppant nagy lépést tenne a kölcsönös megértés fele.

Kollegiális tisztelettel

Neugeboren Emil

a „Siebenburgisch-Deutsches Tagblatt” főszerkesztője.

Nagyszében, 1902. decz. 15-én.

A Csokonai körből.

A Csokonai kör f. hó 20-án felolvasó ülést tart, melynek műsorán dr. Pröhle Vilmos nyiregyházi tanár és Pekár Gyula fővárosi író, országos képviselő és Szávay Gyula kamarai titkár országos jeles poéta fognak szerepelni.

Vonatösszeütközés.

A szomszédos Hajduszoboszlón az éjjel vasúti szerencsétlenség történt. Hírből váltóállítást következében két tehervonat összeütközött. Egyik tehervonat Debreczenből, a másik Kabáról indult el. Szoboszlón kellett volna találkozni a két vonatnak. A szokatlan időjárás miatt egyik vonat sem tudta a rendes menetidőt betartani és a két vonat egy időben érkezett az állomásra. A szolgálatban lévő hivatalnok mikor a két vonat az első váltón áthaladt vette csak észre, hogy az egyik váltó helytelenül áll és így mindkét vonat egy vágányra futott be. Szerencsére e veszedelmet észrevetve a két mozdonyvezető is, hirtelen ellengőzzel és erős fékezéssel igyekeztek a robogásban levő vonatot megállítani. Az összeütközés azért mégis megtörtént, de már sokkal csekélyebb erővel, mely azonban 9 kocsi összezúzott. Az esetről nyomban értesítették az üzletvezetőséget, honnan Májerszky Mihály forgalmi főnök ment ki a színhelyre a vizsgálat megejtése végett.

A pénzügyminiszter és a városi fogyasztási adókezelés ügye.

Lapunk a „Debreczen” nem hiába szellőztette annyiszor a Debreczen városi fogyasztási adókezelés botlásait most már következik a panaszoknak a szigorú tisztázása és orvoslása. Ugyanis hiteles helyről arról értesülünk, hogy a városi fogyasztási adókezelésnek a „Debreczenben”, mint a közgyűlési teremben is szellőztetett rejtélyeiről lehull a lepel és a megtorlás nem marad már most el; mert a pénzügyminiszter maga érdeklődik e hivatal ügyködése iránt és mint bizonyosat jelenthetjük, hogy a pénzügyminiszternek a városi fogyasztási adókezelésre vonatkozó intézkedése nem fog sokáig késni. A pénzügyminiszter igazságos és szükséges intézkedését megnyugvással várjuk.

Rákóczy és Kossuth.

A képviselőház szombati ülésének volt egy jelentős mozzanata, mely a kérvények során vetődött fel. Ötvenkét megye és város törvényhatósága nyújtott be kérvényt a képviselőházhoz részben az iránt, hogy Kossuth Lajos elévülhetetlen érdemeit törvényhozási aktussal törvénybe iktassák, részben az iránt, hogy Rákóczy Ferencnek, a nagy hazátlanak, Rodostóban pihenő hamvait hozzák haza s itthon, magyarföldben temessék el. Thaly Kálmán, Barabás Béla és Szederkényi Nándor szóaltak fel a törvényhatóságok kérelme mellett. A ház ülésének ez az érdekes része így folyt le: Szederkényi Nándor utasítani kéri a kormányt arra, hogy Rákóczy és Kossuth érdemeinek elismerésére vonatkozólag nyújtson be törvényjavaslatot a Házhoz. Thaly Kálmán pártolja az indítványt, egyszersmind Rákóczy hamvainak hazaszállítását sürgeti. Barabás Béla hasonló értelemben beszél Nagy lelkesedéssel, az egész ház figyelme közt adta elő, hogy 52 törvényhatóság nyilatkozott meg ebben a kérdésben. A nemzet megnyilatkozása ez, a mely elől a törvényhozásnak elzárkózni nem lehet. A nyáron, — ugymond Barabás — egy társasággal lent volt Rodostóban. A prior megengedte, hogy Rákóczy és Zrínyi Ilona sírjánál ünnepélyt tarthassanak. Még misét is szolgáltatott a nagy halottakért a derék prior. Fájó érzés keserűségével távoztak

onnet, tudva azt, hogy Rákóczy hamvai idegen földben nyugszanak. Csatlakozik Thaly indítványához és kéri a szent hamvak mielőbbi hazaszállítását. Barabás abban a meggyőződésben van, hogy a miniszterelnök Kossuth Lajos érdemeinek elismerése elől sem zárkozhatik el. Iktassuk tehát törvénybe az érdemeit. 1899-ben arra kérte a miniszterelnököt, eszközölje ki a királynál, hogy az aradi vértanúk kivégzésének ötvenedik évfordulója alkalmából a király istegyen koszorút a szoborra. A képviselőház megjelent az ünnepélyen, ott volt maga az akkori házelnök is, de a király nem tett koszorút a szoborra. Most arra kéri a miniszterelnököt, hason oda a királynál, hogy a törvényhozás kezdeményezésével ismerje el a 48-as honvédek érdemeit. (Helyeslés és eljenzés a baloldalon.) Szell Kálmán miniszterelnök azzal felel, hogy Rákóczy hamvai hazaszállításának kérdésével foglalkozni fog, Szederkényi javaslatához azonban, hogy Kossuth érdemeit törvényhozási aktussal törvénybe iktattassanak, ez idő szerint nem járulhat hozzá. A legnagyobb elismeréssel és hazafiúi hálával gondol ugyan Kossuth érdemeire, de minthogy Kossuth 1849-ben a Habsburg ház detronizációjához hozzájárult, e miatt egy, a királytól kinevezett kormány ily irányú javaslatot nem támogathat. A baloldali nagy zajjal fogadta Szell Pilátus kijelentéseit.

A Kertész János aranylakadalmá.

A köztisztelt Kertész család kiváló tagjának és pártunk egyik lelkes, áldozatkész, önzetlen vezérferfiának, a polgári erények példányképének, szeretett és kedves Kertész János bátyának, pártunk alelnökének az aranylakodalmáról, melyet f. hó 27-én ünnepel meg az ő szeretett hitves ársával született Dobi Julianna nemzeti asszonygyal már megemlékeztünk. Azonban ez örömhírre vonatkozólag egy tévedést igazítunk helyre, ugyanis Kertész bátyánk meg csak ezután küldi szét a meghívókat, mivel azot most nyomja tisztelt Hoffmann barátunk.

Melegedő szoba a szegényeknek.

Az izraelita nőgyűlés tegnap beadványt intézett a városi tanácshoz. Azt kéri ebben a beadványban az izraelita nőgyűlés, hogy mint két évvel ezelőtt adjon a tanács a nőgyűlésnek egy ingyen termet, a hol a nőgyűlés mint két évvel ezelőtt, felekezeti különbség nélkül részesítse a szegényeket a melegedő szoba áldásos intézményében. Humánusabb dolgot nem cselekedhetett a nőgyűlés, mikor egy melegedő szoba felállítását akarja megvalósítani. Mert ha valamikor, úgy most valóban szükség van a melegedő szobára és hisszük, hogy a tanács rövidesen kedvezően intézi el az izr. nőgyűlés kérélmét.

A városi muzeum elhelyezése.

A Löfkovics-féle gyűjtemény tárgyait, melyek a debreczeni városi muzeum alapját megvetették, egyelőre nem tudta Debreczen városa alkalmas és a célnak megfelelő épületben elhelyezni. Ugy határoztak tehát a muzeumot fentartó múpártoló egyesülettel egyetértőleg, hogy a volt gazdasági tanintézet terméiben fogja a muzeum tárgyait elhelyezni. Erre azonban előbb ki kellett kérni a földmivelésügyi miniszter engedélyét, aki tegnap ide érkezett leiratában tudatja, hogy szívesen beleegyezik abba, hogy a muzeum tárgyai a volt gazdasági tanintézet 3 földszinti és 3 emeleti termében helyeztessenek el, természetesen csak ideiglenesen.

Mibe kerülnek az uralkodók?

Egy angol statisztikus nemrég kiszámította, hogy egyes országokban az embe-

rek fejenként mennyivel járulnak hozzá, hogy az uralkodóknak meglegyen a lakásuk, élelmük, kényelmük és háztartásuk. A belga és görög király minden emberől fejenként mintegy 48 fillert, az olasz király 41 fillért, a svéd király 38 fillért, a csár 32 fillért, a német császár 31 fillért, az angol király nem egészen 2 fillért kap évente minden alattvalójától. A francia köztársaság elnöke 8 fillért, az Egyesült-Államok elnöke 19 fillért, a svájci köztársaság elnöke még 1 fill. sem kap. Az osztrák császár 43 fillért kap. Hogy a magyar királynak hány fillérrel adozunk, azt az angol statisztikus nem számította ki. Kiszámítani azonban könnyen lehet, csak a civilizistat: 9 300.000 koronát kell elosztani Magyarországra 20 millió lakosa közt. Tehát körülbelül 45 fillért fizetünk. De várjunk csak addig, amíg a civilizistat — emelik. Elég volna fejenként fel fillér is; mert ezt a magas élvezetet és gyönyörűséget olcsóbban is megszerezhetnénk, ha pályázat útján töltenek be az uralkodói hivatalokat.

A debreczeni ev. ref. egyház

gazd. bizottsága 1902 évi december hó 19-én d. u. 3 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart. Targyak: folyó ügyek.

Hajdúvármegye központi választmánya

f. hó 29-diken délelőlt 9 órakor Rásó Gyula alispán hivatalos helyiségében ülést tart. Az ülés tárgya: az országgyűlési képviselő választók 1903 évre érvénynyel bíró névjegyzékének a megállapítása, illetve a már elkészített állandó névjegyzéknek hitelesítési záradékkal ellátása és a további intézkedések megtétele. Az ülésen Rásó Gyula alispán elnököl.

Debreczen kapja a javító intézetet.

A Debreczenben létesítendő javítóintézet ügyében küldöttség kereste fel az igazságügyminisztert. Plósz igazságügyminiszter, valamint a két államtitkár, kiknél a küldöttség járt, nem a legbiztosabb ígérekkel bocsátották el e küldöttséget. Időközben arról is értesült a küldöttség, hogy a miniszterelnök már kötelező ígéretet tett Szegednek a javító intézet létesítése ügyében és így küldetése, ha nem keresné fel a miniszterelnököt és nem ösmeretné meg a helyzetet, hogy Debreczennek elsősorban van joga egy javítóintézet létesítéséhez, teljesen meddő maradna. Rövid tanácskozás után megállapodtak, hogy még ott maradnak és hétfőn felkeresik a miniszterelnököt és em ékiratot nyújtanak át neki. Az emlékirat szerkesztésével Ábrahám László főügyész biztá meg, ki vasárnap d. u. terjedelm s emlékiratot készített, melyben kifejtette, milyen nagy áldozatokat hozott Debreczen városa évek hosszú során át az igazságszolgáltatás ügyéért és hogy a törvényszéki palota építése alkalmával tett erején felülálló szolgálatai fejében az igazság gyminisztertől írásban azt az ígéretet, illetőleg ellenszolgálatot nyerték, hogy az igazságügyi kormány 600 személyre berendezett kerületi börtönt épített. Ezt az ígéretet később megerősítette Erdély Sándor igazsággyimi-

niszter is. A kormány tehát kötelező ígéretet tett Debreczennek és a városnak joga van a kormányt kötelező ígéretének beváltására felhívni. A város a kerületi börtön helyett, miután ilyennek létesítésére kilátás nincs, javító intézet felállítását kéri. A főügyész ezután részletesen kifejtette és megindokolta, hogy egy javító intézet felállítása okvetlen szükséges Debreczenben már fekvésénél fogva is. Az emlékirathoz mellékeltek azokat a leiratokat is, melyekben a miniszterek kötelező ígérete is bentfoglaltatik. A küldöttség hétfőn délelőtt kereste fel a kormány elnökét, ki igen szívélyesen fogadta a küldöttséget. — Az emlékirat átnyújtása után a miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy ő ugyan már le van kötelezve Szegednek, de ha Debreczen városának az előző igazságügyminiszterek kötelező ígéretet tettek és erről meggyőződik, az esetben feloldva érzi magát kötelező ígérete alól és természetesen, hogy csak is Debreczené lehet az elsőség és bizton számíthatnak, hogy Debreczenben létesítik a javító intézetet.

Gyermektelen családok figyelmébe.

Egy gyönyörű kék szemű rongyos ruhába öltözött didergő 6 éves kis fiút vittek fel a polgármesteri titkári hivatalba. Árva, elhagyatott az értelmes kis fiú. Szülői elhaltak és könyörületből egy fiatal ember vette magához, de ő sem képes eltartani. A polgármesteri titkár vette pártfogásába a kis fiút, nyomban hozott csizmát, ruhát a kis árvának és további gondozás végett kiküldte a szegényházba. Gyermektelen családok figyelmét hívjuk fel, fogadják örökbe a szép kis fiút. A polgármesteri titkári hivatalban bővebb tájékozást szerezhetnek azok, kik netalán hajlandók lennének a kis árvát örökbe fogadni.

Késelt a budapesti gyorsvonat.

A Budapestről érkező déli gyorsvonat, az idő miatt, ismét késéssel érkezett meg. A déli posta és így maradt le: mert a déli gyorsvonat, nagy késéssel, csak délután 2 órákor érkezhetett be.

Törvényszéki bíró kinevezés.

Debreczenben és Hajdúvármegyében jól ismerik Sebestyén L. Bélát, a magyar bírói kar fiatal, tehetséges tagját, ki nánási hajdúfés Debreczenben is jogászokodott. Utóbb mint pécsi királyi táblai jegyző működött, mely állásában érte a k i t t ü n t e t é s. A király Sebestyént karánsebesi kir. törvényszéki bírónak nevezte ki.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a múlt hét folyamán házasságot kötöttek: Horváth Gyula — Kálló Zsuzsanna, Szabó Gyula — Kozmepöl Erzsébet, Nagy Gábor — Nagy Zsuzsanna, Albert György — Csapó Erzsébet, Szabó István — Szilasi Lidia, Monoki István — Szebeni Julianna, Mészáros Sámuel — Szilágyi Zsuzsanna, Szabó

Ferencz — László Eszter, Szilvási János — Sas Julianna, Karabélyos Zoltán — Póhl Irma, Varga Lajos — Némethy Julianna, Orosz András — Katonka Julianna, Weisz László — Rosenfeld Sarolta, Szabó János — Dér Erzsébet, Király József — Pusztai Zsuzsanna, Fekete József — Kozma Róza, Rottler Béla — Benke Ilona. Összesen 17 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halál- és születési eseteket jelentették be: Nagy Lajos 46 éves dohánygyári munkás, Biró 1 napos (utónevét nem kapott leány) csecsemő, Lénárt József 2 éves gyermek, Nagy Karvlin 16 hónapos csecsemő, Balogh Eszter 38 éves, Kovács Julianna, hónapos, csecsemő, Kiss Ferenczné, Zöld Zsuzsanna 34 éves, Komlósi Balint 77 éves napszámomagyar Ferencz 2 hónapos csecsemő, Vastagh György 22 éves honvéd gyalogos, Miss kolczi Mihályné Tóth Sara 44 éves, Törő Árpád 11 napos csecsemő, Kozma Zsófia 6 éves gyermek, — Bihari Sándor 76 éves napszámomagyar, M i l a g Józsefné, Cseke Zsófia 22 éves, Kanál Ferencz 72 éves napszámomagyar, Katona Gáborné Kolozsvári Sara 79 éves, Katona Imre 14 napos csecsemő, Dede Ferencz 19 éves kefekötő segéd, Rusznyák Eszter 4 éves gyermek, Murvai Sándor 4 hónapos csecsemő, Bari Gyula 2 hónapos csecsemő, Ozsvath István 75 éves gubásmester, Kozma Ilona 14 napos csecsemő, Kovács Gábor 2 hónapos csecsemő, özv. Tóth Jánosné, Bartha Erzsébet 91 éves szegényházi ápoló, özv. Murvai Péterné Gyulai Sara 61 éves, Szücs (utónevét nem kapott fiú csecsemő) 2 órás és 2 halva születés. Összesen 31. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 44 születést (26 fiú 18 leány) jelentettek be, úgy a születések 13 al multak felül a halalozásokat.

Az anyai önfeláldozás áldozatja.

A leguagyobb részvétellel és fájdalommal közöljük ezen megható gyászlevelet, mely a Balázs Ödön köztisztelt és közbecsült családját sújtotta. A család örangyalat, a szerető nőt és édesanyját magához szólította az Úr. A nemeslelkű urinó halálhozó betegségét, a vörhenyt leánykaja korágyánál szerezte meg. A kedves gyermeket megmentette a saját feláldozása áran. Maga Balázs Ödön is súlyos betegen fekszik és ma bánatba borult családjával a következő gyászlevelet adta ki: Balázs Ödön és gyermekei: Iván, Maresa és Olga, továbbá Kozma Ferenczné Nyíry Erzsébet, férje és gyermekei, Nyíry Ferencz, fájdalomtól megtört szívvel tudatják a legjobb hitves, odaadó anya, jó testvér és gyermeknek Balázs Ödönre született Nyíry Annának, életének 38, boldog házasságának 20 ik évében f. hó 15-én reggeli 1/10 órákor, két napi betegség után váratlanul bekövetkezett megrendítő halálát. A megboldogult hamvai f. hó 17-én szerdán d. e. 1/11 órákor, Burgondia utca 16. számú gyászhasznál fognak beszenteltetni és a róm. kath. temetőben eltemettetni. Lelki üdvéért a gyászistentisztelet 18 án d. e. 9 órákor fog a helybeli róm. kath. templomban megtartatni. Áldás kísérje felejthetetlen halottunk emlékét!

Kossuth dalkör Debreczenben.

Halhatatlan Kossuth Lajosunk nevével ékesítette magát az a derék dalgyűlés, mely a múlt hónapokban alakult Debreczenben, de működését még nem kezdhetette meg, miután az egyesület alapszabályait tegnapig a miniszter még nem hagyta jóvá. Tegnap végre megérkezett a belügyminiszter erre vonatkozó leirata, melylyel a Kossuth dalkör alapszabályait jóváhagyta.

Halálozás.

A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk felejthetetlen jó nóm, gondos édes anya, hű gyermek, sógornő, unokanővér és áldott emlékü jó rokon néhai Kék Eszter polgár ifj. Kék Sándorné asszony-nak f. hó 15-én este 9 órákor, életének 41-ik, boldog házasságának 19-ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Felejthetetlen halottunk földi részei f. hó 17-én délután 2 órákor fognak Csapó-utca 55 ik számú házunktól a ref. egyház szertartása szerint az újtemplomban tartandó rövid ima után, a Czegléd-utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ösmerőseinket és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1902. december 16. Bánatos ferje: polgár ifj. Kék Sándor. Egyetlen gyermeke: Róza. Édes atyja: Polgár id. Kék Sándor. Nagybátyja: Polgár id. Pásztor János nejevel és gyermekeik. Férjének testvérei: Polgár Kék József nejevel Szentpétery Eszterrel és gyermekeik. Özv. Polgár Kék Istvánné Némethy Julianna és gyermekei, számos közeli és távoli rokonok nevében is. Áldás és béke lengjen porai felett! A temetést Dankó M. tem. int. rendezti.

Új élcslap.

Városunkban „Karikás” ezímen új élcslap jelent meg. Egyes száma 10 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben és az utcaizai elárusítóknál.

Adomány a siketnéma iskola alapja javára.

Nagy Ferencz bankigazgató ur azon 20 azaz husz koronát, mely részére a házi kertjében csintalan gyermekek által okozott károk megérítése fejében megítéltetett a városunkban létesítendő siketnéma iskola alapjához leendő csatolás czeljaból a mai napon kezeimhez juttatta, ezen kegyes adományt a nemes ügy nevében halas köszönettel nyugtatványozom. — Debreczen, 1902. december 11-én Oláh Károly tanácsnok.

Értesítés.

A következő sorok közlésére kértünk fel: A debreczeni izr. hitközség adófizető tagjai ezennel értesítettek, miszerint az 1903. évi adókiivetés a tavalyi rendszer alapján történvén ennek első feltételeként az adókiivető bizottság az összes adózó tagokat különböző osztályokba sorozta és az osztályozási listákat a mai naptól kezdve 8 napi időtartamra a jegyzői irodában (József k. h. u. 26.) közzémlére kitette, a hol az osztályozás elleni felszólamlások a mai naptól kezdve 8 nap alatt irásban, vagy a f. hó 28 án d. u. 3 órákor ülésező adókiivető bizottság előtt személyesen adhatók elő. Megjegyzetjük, hogy az adókiivetésről külön értesítést csak azon tagok kapnak, kik eddig még megadóztatva nem voltak és a kiknek múlt évi adója, vagy emeltetett, vagy lezállított. Debreczen, 1902. december hó 12-én. A debreczeni izr. hitközség előljárósága.

Goldstein Karolin mellfüző (mieder) gyára Debreczenben a főtéren, — értesíti a n. é. hölgyközönséget, hogy képes árjegyzékét melyben a legújabb angol és francia mellfüző különlegességek a mértékveteli utasítással ellátva — kívánatra bárhova készséggel megküldi s hogy megrendeléseket a leggyorsabban, kiváló gonddal készítve, jutányos áron szállit.

A ki a karácsony és újév alkalmára olesó és szép arany és ezüst ajándék tárgyakat akar vásárolni, az forduljon Hoff Albert ékszerészhez, kinek üzlete előbb a városháza alatt, most pedig a városházával szemben piacz-utca 29 sz. alatt, a „Debreczenhez” címzett sörház épületében hátul az emeleten van, a hol mindenféle arany és ezüst ékszerek dúsvásztékban vannak raktáron, valamint női és férfi zseb órák leg szebb kivitelben meglepő olcsó áron beszereshetők ajánljuk a n. é. közönség b. figyelmébe. Ugyan ott minden e szakba vágó megrendelések, javítások és vésnöki munkák a legjutányosabban készíttetnek.

SZINHÁZ.

Műsor:

Kedden: „C” bérletben Niobe. Énekes daljáték.
Szerdán: „A” bérletben Tosca Dráma.
Csütörtökön: „B” bérletben Tosca. Dráma.
Penteken: „C” bérletben Fösvény Vigjáték.
Szombaton: „A” bérletben Lotti ezredes. Énekes bohózat.
Vasarnap d. u. Cornevillei harangok. Operette.
Este bérletszűnetben (először): A föld. Színmű.

Molière a debreczeni színházban.

A heti műsorból messze kiemelkedik a pénteki est, mely Molière-nek, a nagy klasszikus vígjátékírónak lesz szentelve, a melyre előre is föl hívjuk a színházlátogató közönség figyelmét. A Fösvényt fogják adni, Sebastyenneel a czimszerepben. Akik látták őt a Velencei kalmárban, nagy várakozással neznek péntek esti szereplése ele. Biztosra vesszük, hogy Sebastyén meg fog felelni a várakozásnak, e részről nincsen aggodalmunk. Csupan arra kérjük az igazgatót, hogy a czimszerephez méltó keretről gondoskodjék. Nem tudjuk, egészben adják-e a darabot, vagy pedig három fölvonásra összevonva és elhagyva az utolsó fölvonás erzelgős fölismerési jeleneteit, mint a hogy német színpadokon szokás. Ez utóbbi esetben, mivel az összevont darab nem tölt ki egy teljes estét. ajánlatos egy kisebb Molière darabot elébe tenni. A müncheni Rezidenz-Theaterben pl. melynek Molière előadásai a legjobbak a kontinensen, a Képzelt beteget szokták előbb játszani. Az előadás egy mindenestre hatásosabb, mint a Fösvény érdekes jeleneteinek megtartásával. Ha azonban minden változtatás nélkül, hiven az eredetihez, adják, akkor is olyan előadásra számíthatunk, mely megérdemli, hogy minél többen megnézzék.

Hideg van a színházban.

Általános a panasz, hogy a színházban elviselhetetlen hideg van. Vagy nem lehet átfűteni a színházat, vagy nem fűtik, de annyi bizonyos, olyan hidegben a közönség nem bírja ki azt a három órát, melyet egyhuzamban ott kell eltölteni annak, aki avégből megy oda, hogy szórakozzék. Ha nem gondoskodnak a színház fűtéséről, maholnap a bérlek sem mennek el, mert senki

sem teszi ki magát az agyonhülésnek. Felhívjuk az illetékesek figyelmét, gondoskodjanak a színház fűtéséről.

Figyelmeztetés

(a postai küldemények czélszerű csomagolására és helyes czimzésére.)

A posta- és távirida igazgatóságtól vettük a következő közérdekű értesítést:

A karácsonyi és újévi rendkívüli postaforgalom idejében a postai küldeményeknek kesedelem nélkül való kezelését csak úgy lehet biztosítani, ha a közönség a csomagolásra és czimzésre vonatkozó posta szabályokat megtartja. — Ebből a czélból a közönségnek a következőket ajánlom figyelmébe:

Az az eljárás, hogy bizonyos tárgyak mint: nyulak, szárnyas vadak stb. csomagolás nélkül adatnak postára, lehetőleg kerülendő s így kívánatos, hogy a közönség minden csomagot jól és tartosan becsomagolva adjon postára.

Csomagolásra faladat, vesszöböl font kosarat, viaszos vagy tiszta közönséges vásznat, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papírost kell használni.

Vászon vagy papírburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsinaggal többszörösen és jó szorosán át kell kötni a zsinag keresztezési pontjain pedig pecsétviaszszal kell lezárni.

A pecsételéshez vésett pecsétnyomót kell használni.

A czimben a czimzett vezeték és keresztnevet vagy más megkülönböztető jelzést (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá a czimzett polgári állását vagy foglalkozását és lakhelyét, a nagyobb városokba pl. Budapestre és Bécsbe szóló küldemények czimírataiban ezenkívül a kerületet, utcát, házszámot, emelet és ajtószámot stb. is pontosan és olvashatóan ki kell írni.

A rendeltetési hely tuzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta följegyzése különösen szükséges.

A czímet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a czimfatablácskára, bördarabra, vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni.

A papírlapokra irt czimeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani.

Felette kívánatos, hogy a feladó magában a csomagban egy az ő nevét és lakását, továbbá a czimírat összes adatait feltüntető papírlapot helyezzen el azért, hogy ha a burkulaton levő czimírat leesnek, elveszne, vagy pedig olvashatlanná valnék, a küldemény bizottsági fölbontás után s jelzett papírlap alapján a czímet megállapítani és a csomagot mégis kézbesíteni lehessen.

Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a czimírat felső részén is kitüntesse.

A csomagok tartalmát úgy a czimíraton, mint a szállítólevélen szabatosan kell jelezni.

Budapestre és Bécsbe szóló, elelmi szereket illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szeszcsitalok stb.) tartalmazó csomagok czimírataira, nemkülönben

az ilyen csomagokra vonatkozó szállítóleveleken a tartalmat minőség és mennyiség szerint (pl. szalonna 2 kgr, egy pulyka 2 kgr, 2 liter bor stb.) kell kiírni.

A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

Schöpflin s. k.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríz Pál.

De mi magunk között így örvendeztünk, tisztelt és katonák a sietésre, az erők összevonására biztatgattuk egymást, egy váratlan hír terjedt szájról szájra: nevezetesen hogy jönnek a poroszok is. A szárnyukba akarnak támadni és így most két csatát kell megvívunk, egyet a szemközti ellenséggel, másikat a jobb szárnyra támadó új sereggel. Mi tehát így veszedelembe futunk kétszeres erő ellen kell küzdenünk.

Rettenetes hír volt ez. Ennek dacára azt kiabálták némely neki vadult czimboráink.

— Annal jobb! Hat csak hadd jöjjenek a poroszok, legalább egy-csapásra pusztítjuk el valamennyit!

Ellenben a jőzönabb gondolkozásu embereink mindjárt látták, nagy oktalanságot követtünk el, midőn a Ligny melletti győzelemünket nem aknáltuk ki. Nyugodtan engedjük a poroszokat hátrálni és lovasságot nem küldünk az üldözésükre. — Nyíltan mondhatjuk, hogy ezen balgaságunkból származott a waterlooi szerensétlenségünk. — Igaz ugyan, hogy a császár másnap déltáj kiküldötte Grouchy tabornagyot a poroszok feihajszolására, de már késő volt; mert a poroszok ezen tizenöt óra alatt ismét rendezkedtek és oly nagy előnyt nyertek, hogy az angolokkal is érintkezésbe léphettek.

Mert azt is tudni kell, hogy a poroszok a Ligny csata után másnap még mindig kilenkezven ezer ember fölött rendelkeztek, közöttök harmincz ezer főnyi friss sereggel és ezenfelül kétszázhetvenöt ágyujok is volt. Az ilyen sereget már tetszés szerint használhatták, akár még második csatát is vívhattak a császárnal. De leginkább izlett nekik a szárnyukba kapás, midőn mi a szemközti angolokkal anélkül ismét a halál harczot vívtunk. Oly tiszta munka volt ez, bámulom azokat, a kik még csodálkoznak efelőtt. Blücher már Lipsésnél így játszott ki bennünket és most ugyanezt ismételte meg, midőn Grouchy-t távolban csalogatta és szaladgáltatta. Ámde vajon Grouchy képes lett volna e rávetni magát, midőn Blücher minden áron előre akart vonulni? De még ekkor is harmincz-negyven ezer főnyi sereget nem-e az üldöző sereg tartóztatására hagyhatott vissza, a többi csapatával Wellington segítségére sietvén?

Mi már csak abban reménykedtünk, hogy Grouchy parancs szerint hozzánk fog csatlakozni és nyomon követi a poroszokat; de biz a császár nem adott ki ilyen parancsot.

Élő virág üzlet.

szorukat, jardiniere, gyász és ünnepi koszorukat. Készíték izlésesen és jutányos árban, bárhova szállítva, gondosan becsomagolva szép szoba növényeket. Magamat a n. é. közönségnek ajánlva, vagyok teljes tisztelettel

Főtér 59 sz. a. Van szerencsém a n. é. közönség figyelmébe ajánlani levágott friss virágokat.

Menyasszonyi, bál és névnapi csokrokat, mell és fejdíszeket, virágkoszorúkat, bál és névnapi csokrokat, mell és fejdíszeket, virágkoszorúkat, bál és névnapi csokrokat, mell és fejdíszeket, virágkoszorúkat. Magamat a n. é. közönségnek ajánlva, vagyok teljes tisztelettel

JANATKA ALAJOS mű és keresk. kertész.

Természetesen nem mi közkatonák vélekedtünk így, hanem a tisztjeink és a tábornokok. Mi semmiről nem tudunk semmit. Nagy ártatlanságunkban még csak nem is sejtettük, hogy órácskánk ütött.

Röviden ezekben minden gondolataimat elmondtam, most a csata további lefolyásáról beszélek. a szerint, a mit magam láttam. A mint én tudok, ebből okosíthatok mást is.

(Folyt. köv.)

Nagy széna árverés.

Az edelényi (Borsodmegye) járás-bíróság területén mintegy

1000 szekér széna

Csütörtökön e hó 18-án birói árverésen eladatik.

Érdeklődők tudakozódhatnak

Dr. Varga Lajos

ügyvédnél

Piacz utca 44.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai
Debreczen, Kistemplom-bazár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint jelentékeny árszállítással

nagy karácsonyi vásárt

rendezünk.

Csakis elsőrendű jó minőségű áruk kerülnek eladásra, úgymint: **a legújabb őszi és téli ruhaszövetek, mosó bársonyok és velezek, ruha és blonz-selymek, haraszt-kendő és sálak. Szőnyeg, függöny, butorszövet, pokrócz, ág-és asztalterítők. Uri divatcikkék, kézelők, esernyők, nyakkendők, ingek. Normál (Jäger) ingek, nadrágok, harisnyák.**

Határozott árak. Előzekeny kiszolgálás.

Bőr-tisztítószer.

„Globin“

felülmúlja az összes eddigieket.

Globin

a legszebb fényt adja, a bőrt puhává és tartóssá teszi.

Kapható **DEBRECZENBEN** fekete és egyéb más színekben:

Deutsch Lajos, Elfenbein és Klein, Grünberger Ignác, Hirschfeld Armin, Keiner és Schvarcz, Kertész Sándor, Klein és Deutch, Kohn Adolf és fia, Kohn Márton, Mandel és Társa, Michálistädter utóda, Márkus Miksa, Neumann és Weisz, Rosenberg Dezső, Tóth Ferencz, Weidner Gusztáv, Weidner József, Tolnai Dániel, Klár Adolf és Révész Zsigmond uraknál.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező **legolcsóbb árakban.** Maradékok féláron.

Csak tiszta darált kávét vegyünk

1 deca tea 3 kr., nagyüveg igén jó rum 22 kr., egész szemű hurka rizs 14 kr., hófehér só 12 kr., 1 kg. szép nyers kavé 1 frt, 1 liter prima szagnéiküli szalon petroleum 12 kr. Minden legolcsóbban beszerezhető Rosenthal Sándornál Csapó-utca 16. sz.

A „Karikás“ élclap

árúsítására ügyes fiuk kerestetnek. Jelentkezzenek: Szent-Anna utca 7. déli 1-2 órákor.

Olcsó forrás Narancs, citrom, déligyümölcs, kávé és friss teában Kohn Henriknél Debreczen, Gróf Dégenfeldtér 7-ik szám.

Arany érem! **Arany érem!**

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell és torok bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számkököhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 160 fill., egy kis üveg 1 kor.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknél. Egy doboz 50 fill.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 80 fill. egy kis csomag 40 fill. Szintén kitünő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknél.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán Debreczenben T. th Béla [Tisza palota.] Dr. Rothschnek V. Emil, és Mihalovits István győgytarában.

Az új szőnyegházban

feltűnő

olcsó occasio eladásra

kerülnek:

Futó és pamlag szőnyegek
Függönyök
Ágy és asztal terítők
Butorszövetek
Flanell takarók és
Lópokróczok.

(5)

Bosznay J. és Társa

új szőnyegháza

DEBRECZEN Kossuth-u. 11. Zádor ház.

Maradék szőnyegek féláron.

Nemcsak a magasabb, de a legszerűsebbnek is megfelelő

Gyermekjátékok

és

karácsonyi ajándéktárgyak

a legjutányosabb árban

kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

műipararu üzletében.

3.

Legszebb karácsonyi ajándék!

Török és római orosz fürdők

saját otthonunkban a

Thermal Cabinet (D. R. G. M. 185779.)

által, teljesen össze hajtható, minden szobában használható. 6 ko. súlyu.

Elősmert legjobb szer kövérség, emésztési nehézség, meghülés, almatlanság, úgymint rheumaticus, bőr, vér, máj és vesé bajok ellen. Szép arezszint kölcsönöz, az ízületeket lecsendesíti és megakadályozza a betegséget.

Villanyos fürdők, összehajtható D. R. szab. 126279.

Igazítható a obazuhany, DR- G. M. 18390. Összehajtható gummifürdőkádak.

Kérje ön a 63 sz. prospectust ármegjelöléssel ingyen és bérmentve, cím:

Thermal Cabinet G m b H. Berlin N. W. 7 Mittelstrasse 24. I.

Stumpe Hermina, Schumburg a. d. Desse: „Az ön fürdőkabinjával nagyon megvagyok elégedve és legmelegebben ajánlani fogom.

Med. Löwenberg dr. Berlin W. Keitstrasse 13.: „Értesítem hogy nőm, sőt magam is az ön Thermal Cabinetjének kitünő hatásáról és czélszerűségéről meggyőződést szereztem és készségeit ezen előnyeinel, valamint olcsóságánál fogva legmelegebben ajánlhatom.

Alkalmas karácsonyi és
ujévi ajándék.

BOROVICSKA.

(Fenyő ital — Trencsényi.)

Orvosilag ajánlt gyomor erősítő alkalikus ital, literenként minden nagyságu kosárba font butykos — vagy üvegben a 2 korona posta utánvétellel.

Viszont eladóknak hordóknban nagybani árak mellett.

Steiner Armin,

PÓSTYÉN.

Boróka és Szilvoriám gőzfőzde.

Korona Áruház.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Nagy karácsonyi vásár!

Megérkeztek

Az első debreczeni

Korona áruházba

Simonffy-utca 1. (városi bérház.)

A legújabb és legpraktikusabb gyermek játékok, Mechanikus állatkák, diszműárak, zenélő 3 részes tükrök, albumok, képes lap tartók, Emlék könyvek, chinai ezüstgyertyatartók, gyümölcs-, névjegy-, kenyér kosarak stb. ahol a legolcsóbb árban beszerezhetők.

Rendkívüli nagy választék karácsonyi díszítésekben.

Férfi ingek, gallér, kezeltők és nyakkendők mesés olcsó árakban.

A n. é. közönségnek magunkat b. figyelmébe ajánlván
Tisztelettel

KEPES és FRIEDMANN.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Korona Áruház.

1544—1902 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2961/5—1902. sz. végzése folytán közhírré létezik, miszerint a Zlatnói üveggyár Novék Emil és társai cég részére özv. Harsányi Sandorné debreczeni lakostól 1300 kor. tőke, ennek 1902 é. október hó 10. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 99 kor. 34 fill. perköltség erejéig 1902 é. október hó 29-én bírósággal lefoglalt és 1495 koronára becsült házibutorok, szőnyegek, varrógép és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1902 évi december 17-én d. u. 1/2 3 órakor kezdetét veendő és alperes házában, Egymalom-utcán, 8. sz. háznál megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1902. nov. hó 29-én.

Török Péter bir. kiküldött.

Édes Teavaj
Akác virágméz sejtekben és csurgatott
Feltört francia dióbél
Lengyel gomba
Édes magyar Mustár
Mustkolbász dióval
Füstölt rajnai lazac
Friss idei szalámi
Barack lekvár

megérkeztek

KONTSEK GÉZA

kereskedésébe, Kossuth-utca.

UJDONSÁG !!

Acetylen-zseblámpa

a zsebben kényelmesen hordozható, nagy vakító fénynyel, ég és sötét helyeket, lépcsőket, pinczékét stb. nap-pali világítással lát el. Praktikus, szolid és olcsó 1 drb.

ara a pénz előleges beküldése esetén 1.20 kor., franco utánvétellel 50 fillérrel drágább. 3 drb 3 kor., 6 drb 5 kor. Portó külön.

Kapható Kann Ignácznál, Wien. II. Linienbrungasse 17.

A közelgő ünnepek alkalmából

ajánljuk a legjobb hírnevű termelőktől beszerzett, tisztán kezelt, természetes asztali, pecsenye, csemege

vörös és fehér borainkat, úgymint:

Balatonmelléki, Magyarádi, Küküllőmenti, Érmelléki, Szamorodni, Tokaji stb. Teutsch, Dr. Szabó, Palugyay, Dietzl, Schlumberger, pinczészeteikből.

Francia pezsgőket:

Pommery, G. H. Mumm, Cliquot és az Ambertin világ cégektől.

Magyar pezsgőket:

Törley, Francois, Littke és Braun gyárosoktól.

Spanyol borokból:

Madeirát, Malagát, Cherit, Muscatlunelt stb.

Francia, Orosz és Lengyelországi likőröket, — továbbá

Czukorkákat és déli gyümölcsöket díszes dobozokban és kimérve. Aransárga tisztított mazsolát, diobelét, mákot s minden e szakmába vágó árut

elnyös árak és a legpontosabb kiszolgálás mellett.

Tisztelettel: **Geréby Fülöp Utóda.**

Egyedül valódi angol

Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve

Az üvegek felszerelése keresk. törvénytörvényi mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használni: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrégebbi bajoknál is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a gyomor szélgyörsöt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól s kigyógyítja a Hämorrhoidák, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz foglajáskor, üres fogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a fejfájást, a szájnak s a gyomornak büztét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiü éseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű apácza-védjegyre! Hamisítá októl legjobban óvakodunk, ha egyenesen gyáramból Ausztria-Magyarország minden államására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldeték. Szétküldés előfizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Gyógyszer A. Thierry balzsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb nem árt a sz rnek fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van, s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalan elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cím: 2. Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.